

En ypperlig lærer - uden Embedseksamen

Med Buchwald indførtes en ny Aand i Horsens Latinskole

Emil Heinrich von Buchwald var et smukt Bevis paa, at man godt kan blive en ypperlig Lærer — uden at have Embedseksamen. Han blev Student fra Sorø 1863 og var derefter Huslærer paa „Gammelgaard“ ved Aarhus. Derpaa studerede han E nogle Aar Matematik og Fysik uden dog at tage Embedseksamen. 1872 blev Buchwald Lærer i disse Fag ved Borgerdydskolen paa Christianshavn og endelig 1876 blev Buchwald Lærer ved Horsens Latinskole, hvor han 1899 blev Overlærer. 1913 tog han sin Afsked og efter E 1915 at have afhændet Horsens Kvindeseminar Eum, flyttede han til Aalborg, hvor en datter boede. Her døde den ansete Skolemand den 6. Februar 1927.

Sammen med Rektor Conrad Iversen betød Buchwalds Ansættelse E Horsens, at en ny Aand kom ind i den gamle Skole, efter hvad afdøde Overlæge O. Helms fortæller i sine Skoleminder E Horsens Statsskoles En-

teressante Festskrift. Men ogsaa paa anden Maade repræsenterede Buchwald den ny Tid. Han optraadte nemlig i Jakke, ellers var

Skødefrakke den eneste sømmelige

Paaklædning for en Latinskolelærer
Ældre Horsensianere husker dog Buchwald fra et andet

stadium som han altid bar under Inspektionen i Skolegaarden og i Gymnastik-

stium

Riffelskydningsøvelser, som Datidens ældste Latinskole drenge drev paa Skytte-
laugets Bane paa Karolinelund.

Da Buchwald deltog i Ventres Grundlovstog

Og Ministeriet ønskede en

om det formastelige Skridt

Buchwald kom til Horsens i de politiske Kampaar. Flertallet of Lærerne var Højremænd, men Buch-

wald var venstreorienteret og han fik i høj Grad at mærke, hvor forbryderisk det var — dengang!

Den unge Latinskolelærer deltog i 1885 i en Grundlovsprocession arrangeret of Venstre. Og med Byens Højre-Avis som Kilde bragte „Nationaltidende“ en Artikel herom, hvori det bl. a. hed: „Adjunkt Buchwald var forleden Søndag med til at beskyldte vor nuværende Regering for Grundlovsbrud og Gud ved hvilke Forbrydelser“.

Herefter anmodede Ministeriet Rektor Iversen om at indhente en Erklæring fra Buchwald og indsende den sammen med hans egen MenEng om Sagen. Rektor meddelte da, at han saasntart han havde faaet at vide, at Buchwald havde deltaget E den Grundlovsfest, som „

Fremskridtsklubben“ afholdt, havde foreholdt ham, at det var urigtigt of ham at slutte sig til en of Venstrepartiet under de nuværende Forhold arrangeret Grundlovsfest, dels som Embedsmand og dels og navnlig som Skolemand. For øvrigt, slutter Rektor Iversen, har Buchwald ikke gjort sig bemærket hverken som Taler eller paa anden Maade, og hvad „Fremskridtsklubben“ angaar, da

maa dens Stiftelse nærmest opfattes som et Modtræk mod Stiftelsen af den konservative Klub og den har, isaa vidt vides, hidtil ført en meget

Arbejderundervisningen

Et Folkeuniversitet, der burde sættes et Minde

Sammen med de to ogsaa venstreorienterede Kolleger, Andreas Schach Steenberg, som bl. a. ogsaa Indførte Kricketspillet ved Horsens Latinskole og Fr. Ludvig Schmidt, oprettede Buchwald som nævnt en Undervisning for Arbejdere; en Undervisning, der blev af stor Betydning for vide Kredse. Her for enedes nemlig stort set det oplysende Arbejde, der nu gøres indenfor Arbejdernes Oplysningsforbund, Horsens Litteraturforening samt Haandværkerforeningens Foredragsaftener, saa man med fuld Ret kan tale om et horsensiansk Folkeuniversitet.

Byplanudvalget skal ofte vrede I Bekneb, naar nye Gader skal have Navne. Hvad om man satte disse tre udmærkede Mænd et varigt Minde ved at opkalde Gader efter dem som Tak for det Arbejde, de ikke blot øvede i deres Skole, men ogsaa ydede for Horsens Befolkning, navnlig Ungdommen, der søgte Arbejderundervisningens Foredragsaftener paa „Palæet“ i Hundredevis.